

Любі друзі! Багато народів захоплюються героїзмом і мужністю українського народу. Тож, ми вже зараз повинні працювати для відбудови, щоб і надалі прославляти нашу неймовірну Батьківщину.

Знання - це наша сила!

Коли лунає сирена-направляйтесь в укриття! Бережіть себе!

Урок № 13

Дата: 23.12.2022

Тема: Події 1917 року в Криму

Мета: охарактеризувати події 1917 року в Криму; розвивати аналітичне мислення, навички, здібності пам'ять; виховувати інтерес до історичного минулого та патріотизм до Батьківщини

Хід уроку:

Звістка про повалення самодержавства активізувала суспільно-політичне життя півострова. Найбільш численною і впливовою була загальноросійська партія есерів. Вплив більшовиків був мізерним: в Криму їх налічувалося не більше декількох десятків осіб. Серед українських партій найбільш впливовими були українські есери. Існувало два первинні осередки УСДРП.

Серед національних рухів найвпливовішою силою були кримські татари. В умовах національного піднесення, що охопило їх після початку революції у березні 1917 р., в Сімферополі відбулося загальне зібрання мусульман Криму, в якому брало участь до 2 тис. делегатів. Вони обрали Тимчасовий кримсько-мусульманський виконавчий комітет (Мусвиконком) на чолі з муфтієм Челебі Челебієвим.

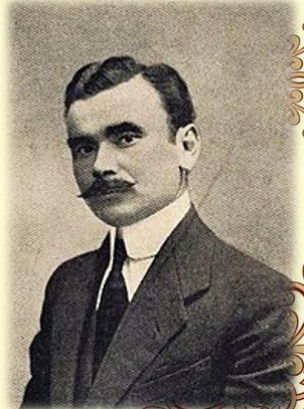
9 грудня (26 листопада) 1917 р. у Бахчисараї відкрився Курултай (з'їзд) кримськотатарського народу. На депутатські посади на демократичних засадах було обрано 76 осіб, серед них 4 жінки. Курултай розглянув питання про державний устрій Криму; взаємовідносини кримських татар із представниками інших національностей півострова; про форму і структуру кримськотатарського національного уряду. Учасники Курултаю сформували національний парламент – Меджліс – та уряд – Директорію у складі 5 осіб, проголосили утворення **Кримської Народної Республіки** та ухвалили Конституцію. У такому статусі – з національним кримськотатарським урядом та Радою народних представників, що діяла паралельно, Крим проіснував до кінця січня 1918 р., аж поки на його територію не вледілися більшовики.

Номан Челебіджіхан — кримськотатарський політичний і державний діяч. Один з організаторів першого Курултая (парламенту), перший голова уряду проголошеної в 1917 році Кримської народної республіки, перший муфті мусульман Криму, Литви, Польщі і Білорусі.

Відомий також як Челебі Челебієв, саме так його ім'я було записано в офіційних російських документах. Слова його вірша кримськотат. «Ant etkenmen!» («Я присягнувся!») стали національним гімном кримських татар.

Челебіджіхан засудив більшовицький переворот у Петрограді 25 жовтня 1917. У листопаді 1917 р. (за старим стилем) у Криму проходить I Курултай кримськотатарського народу, Курултай затверджує представлений комісією проект Конституції і проголошує створення КНР. Челебіджіхан підтримував зв'язки з Українською Центральною Радою, вітав утворення Української Народної Республіки. У 1918 був розстріляний у міській в'язниці матросами-більшовиками, а його тіло викинуто в Чорне море.

Урок № 14

Дата: 23.12.2022

Тема: Вигнання більшовиків та розвиток УНР взимку-навесні 1918 р.

Мета: охарактеризувати вигнання більшовиків та розвиток УНР взимку-навесні 1918 р.; розвивати аналітичне мислення, навички, здібності пам'ять; виховувати інтерес до історичного минулого та патріотизм до Батьківщини

Хід уроку:

Після проголошення незалежності УНР IV Універсалом вона виступала як рівноправний учасник переговорів у **Бресті-Литовському. 9 лютого 1918 р. УНР підписала мирний договір із Центральними державами.** Він став першим у новітній історії міжнародним договором, укладеним Україною.

Відповідно до нього, стан війни між воюючими сторонами скасовувався, відновлювалися державні кордони України (Холмщина і Підляшшя визнавалися її територією), економічні зв'язки і дипломатичні відносини. Окремо було підписано таємну декларацію з Австро-Угорщиною, за якою заселена українцями частина Галичини (Східна Галичина) об'єднувалася з Буковиною в окремий коронний край імперії.

Непроста ситуація, що склалася в цей час на території УНР, примусила українську делегацію просити негайної допомоги. Центральні держави були зацікавлені допомогти УНР у зв'язку з тим, що умови мирного договору передбачали постачання українською стороною до липня 1918 р. 60 млн пудів зерна, м'яса, круп, іншої сільськогосподарської продукції та сировини.

27 лютого 1918 р. 450 тис. німецько-австрійських військ розпочали просування в Україну, наступаючи на Київ. Перед ними, за домовленістю з УЦР, рухалися українські частини. 1 березня більшовики без бою залишили Київ, і кияни побачили на вулицях нечисленні загони українського війська — Січових стрільців Є. Коновальця, гайдамаків Симона Петлюри й вояків окремого Запорозького загону Костянтина Прісовського. Наступного дня до Києва прибула німецька армія.

Більшовики, під тиском переважаючих німецько-австрійських сил, поступово залишали Україну. Водночас Москва не бажала припинити боротьбу за контроль над нею.

Хоча Німеччина та Австро-Угорщина проголошували своєю метою відновлення в Україні законної влади, фактично вона була окупована. Разом із військами Центральних

держав 7 березня 1918 р. до Києва повернулася й УЦР. Але таке повернення зустріли без особливого ентузіазму, оскільки її попередня політика багатьом не подобалася. Австро-німецькі окупаційні дії теж не вселяли оптимізму.

Навесні 1918 р., коли німецько-австрійські війська звільняли територію України від більшовиків, полковника Окремого Запорізького загону Петра Болбочана призначили командиром Кримської групи Армії УНР. Він отримав таємний наказ уряду УНР випередити німецькі війська і захопити Крим. Метою Кримської операції 1918 р. було встановлення на півострові української влади та взяття під контроль Чорноморського флоту.

Під керівництвом П. Болбочана 22 квітня українські війська форсували Сиваш й розгорнули наступ на Сімферополь.

Німецькі війська генерала фон Коша оточили місця дислокації українських частин у Сімферополі й висунули ультиматум Петру Болбочану. Вони вимагали від нього скласти зброю. П. Болбочан відкинув умови ультиматуму, але намагався уникнути військового зіткнення з німцями, усвідомлюючи, що його програє. Лише більшовицький наступ на Сімферополь змінив ситуацію, змусивши німців звернутися за допомогою до П. Болбочана.

Наприкінці квітня 1918 р. міністр військових справ УНР віддав наказ про виведення з Криму групи П. Болбочана. Не отримавши вказівок, куди саме відходити, полковник спрямував свою частину до Мелітополя, де й отримав повідомлення про гетьманський переворот у Києві.

У важких умовах, одночасно з вирішенням першочергових завдань, від яких залежало саме існування УНР, Центральна Рада займалася законодавчою діяльністю. Так, перебуваючи у Житомирі, вона ухвалила декілька законів, якими вводився григоріанський календар, запроваджувалися в обіг українські гроші — гривні й був затверджений новий державний герб — тризуб князя Володимира Великого.

24 березня УЦР ухвалила закон про державну мову, яким зобов'язувалося використовувати виключно українську мову у діловодстві, у написах на виробках і вивісках на території УНР.

29 квітня 1918 р. Центральна Рада прийняла Конституцію УНР. Цим документом визначалися органи державної влади й управління в країні та їхні повноваження.

Однак Центральній Раді не довелося втілити у життя норми Конституції, оскільки цей день став останнім у її роботі.

Як тільки УЦР прийняла Конституцію й оголосила М. Грушевського Президентом Української Народної Республіки у ніч на 30 квітня 1918 р. прихильники П. Скоропадського оволоділи державними установами і розігнали УЦР. **Генерал Павло Скоропадський був проголошений гетьманом України на Всеукраїнському землеробському конгресі в Києві.** Замість Української Народної Республіки була створена Українська Держава або Гетьманат.

Уряд Української Держави очолив полтавський поміщик **Ф. Лизогуб.**

26 квітня фельдмаршал Ейхгорн наказав роззброїти Синьожупанну дивізію, що прибула до Києва у березні 1918 р., й заарештувати декількох членів УЦР.

Синьожупанна та Сірожупанна дивізії — назва походить від кольору уніформи, виданої німцями (синя) та австрійцями (сіра) — два українські підрозділи, сформовані за ініціативи і діяльності СВУ з військовополонених російської армії, що утримувалися в концтаборах Німеччини й Австро-Угорщини та висловили бажання служити Україні.

Питання для самоперевірки:

1. Коли Центральна Рада підписала Брестський (Берестейський) договір з державами Четверного союзу?
2. Охарактеризуйте Кримську операцію 1918 р. У чому полягає її історичне значення?
3. Чому німецьке командування у березні 1918 р. вирішило усунути Центральну Раду?

Домашнє завдання: дати відповіді на питання для самоперевірки, законспектувати матеріал з теми

Рекомендована література: Власов В.С. Історія України (рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти / В.С. Власов, С.В. Кульчицький. – Київ: Літера ЛТД, 2018. – 256 с.

Шановні учні! Нагадую, що на виконанні вами завдання чекає моя електронна пошта: kvasha.n.v@gmail.com **або Вайбер чи Телеграм за номером: 093-74-98-200,**

але не пізніше 20:00